

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

IV. Idem jus obtinebat in Gallia, quandiu Conciliorum convocatio penes Reges fuit. Quid si Summus Pontifex eam curam ad se traheret?
Prudentiæ Gregorij magni laudata.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

derent literas Metropolitanorum ad Episcopos comprovinciales, neque literas Patriarcharum ad Metropolitanos, qui post præceptionem Principis, munere suo fungebantur. Nam convocatio illa non exigebat præsentiam omnium Episcoporum tanquam absolutè necessariam, sed majoris eorum partis, qui à collegis suis delegabantur; quòd alij in provinciis commorari cogentur, sive pro ecclesiastico ministerio, seu etiam ob infirmam valetudinem. Ita namque fieri consuevisse colligitur ex collatione diversarum epistolarum Imperatorum & Conciliorum. Exemplo sit Concilium Ephesinum Oecumenicum tertium, quod literis Imperatoris Theodosij indictum est ad unumquemque Metropolitanum missis; quibus præcipiebatur ut Metropolitanum certum Episcoporum numerum ex sua provincia adducerent, rursùmque nonnullos illic relinquerent pro ministerio ecclesiastico. Sic enim nos docet epistola Theodosij ad Cyrillum Episcopum Alexandrinum: *Tua pietas -- operam dabit --- ut ad Ephesium civitatem accurrat, nonnullosque, quos nimirum idoneos iudicabit, sanctissimos provincie sue Episcopos adducat, ita ut neque necessarij sanctissimis ejusdem provincie Ecclesijs desint, neque y rursus qui ad eam rem apti censentur, in sacra synodo desiderentur. De indicta autem sanctissima synodo nostra serenitas ad omnes omnino Deo dilectos Episcopos Metropolitanos literas scripsit. Imperator Marcianus literas convocatorias Concilij Chalcedonensis misit ad Metropolitanos, jubens ut cum certo Episcoporum numero ad civitatem Nicenam accederent: *Tua sanctitas cum quibus approbaverit Episcopis sub suo sacerdotio constitutis --- ad memoratam Nicenam civitatem advenire festinet.**

III. Acceptis litteris, Metropolitanis congregabant synodos suarum provinciarum, quæ legatis consensus suos dabant, ut colligitur ex epistola synodica Concilij CP. Oecumenici secundi, in qua patres dicunt se nullum alium ab Episcopis qui manserant in provinciis consensum habere quàm ut Constantinopolim accedant pro celebrando Concilio, ideòque sibi liberum non esse Romam proficisci, quòd eos occidentale Concilium evocabat cum literis Imperatoris: *De hoc uno Concilio celebrando consensum Episcoporum qui in provinciis manserant unà nobiscum attulimus.*

Aliquando Imperatores literas suas Concilij convocatorias mittebant ad Patriarchas, ij verò dein mandata sua ad Metropolitanos, synodumque patriarchalem congregabant, in qua delegabantur cogni-

tores qui Concilio Oecumenico interesse deberent. Hunc ordinem tenuit Theodosius pro congregatione Concilij Ephesini secundi, ut discimus ex ejus epistola ad Dioscorum Patriarcham Alexandrinum, cum in eundem modum scripsisset reliquis Patriarchis: *Igitur & tua sanctitas, sumptis secum decem reverendissimis Metropolitanis Episcopis, qui sub tua degunt Diocesi, & aliis similiter decem sanctis Episcopis, --- proximis Calendis Augustis Ephesum metropolim Asiæ convenire absque ulla dilatione festinet.*

Patriarcha igitur Metropolitanos convocabant cum literis suis, quæ in Conciliis Africanis vocantur tractoriæ, ij verò Episcopos, secundum auctoritatem præceptionis imperatoris. Duas illas res mirabili solertia junxit Concilium CP. secundum Oecumenicum in sua epistola synodica; ubi patres aiunt se à Concilio occidentali evocatos fuisse Romam cum literis Imperatoris: *Nos velut membra propria per Deo amantissimi Imperatoris literas accersivissis.*

Ex iis quæ dicta sunt manifestè colligitur literas Principum & Metropolitanorum non esse dissociabiles, & utrumque usum obtinuisse in convocandis Conciliis, ita tamen ut literæ Patriarcharum & Metropolitanorum executioni mandarentur in consequentiam literarum Principis.

IV. Idem mos obtinuit in Gallia, quando nulla illic auctoritas fuit, præter regiam, quæ superior esset Metropolitanis Galliarum, quæque convocandorum Conciliorum curam in se traheret; ut constat ex iis quæ huc usque vidimus observata fuisse in celebratione omnium synodorum. Sed quando Summus Pontifex, qui Metropolitanorum superior est, cuique jus competit jubendi ut Concilium nationale habeatur, eorum convocationem faciebat, æquum erat ut locum illic obtineret qui dignitati & auctoritati ejus debebatur. Gregorius porrò magnus, vir non solum ob sanctitatem morum & eruditionem clarus, sed etiam ob prudentiam admirabilem intelligentiamque politicæ ecclesiasticæ, eo temperamento usus est quod adhiberi conveniebat ad conservanda jura sedis apostolicæ & Principum. Recensens quippe abusus qui in Gallia invaluerant adversus Canones, jubet ut Concilium ea de causa habeatur intra Gallias, cujus convocandi sollicitudinem delegat Metropolitanis. Sed eodem tempore cupit & postulat ut Rex utatur suo jure, nimirum ut is auctoritate sua synodum haberi præcipiat, literis ad Metropolitanos missis, vel etiam ad singulos Episcopos, si Regia visum fuerit expedire. Metropolitanis verò,

H h iij

Epist. Theodosij ad Dioscorum, A. 3. i. Concil. Child.

Epist. Concil. par. 1. c. 33.

Epistola Marciani, par. 1. Concil. Chalcedon. 56.

post regiam præceptionem, congregare debebant suas synodos pro celebratione Concilij, mentione insuper facta pontificiæ permissionis. Sed in primis observandum est delegationem illam sancti Gregorij non debuisse mandari executioni, secundum quod ipse præceperat, donec regia jussio accederet ob eandem causam. Quare Concilium illud quod Summus Pontifex constituerat, habitum non fuit, tamen ille id vehementer urgeret, quoniam Reges ejus congregationem non præceperunt. Affirmare itaque licet concursum auctoritatis pontificiæ firmasse potestatem Metropolitanorum pro congregatione Conciliorum in ordine ecclesiastico, sed non violasse jus regum, quod versatur in politia exteriori & in protectione Ecclesiæ; præsertim cum congregatio ita fieret auctoritate Summi Pontificis ut necessaria esset regia jussio. Contra verò consensus Pontificis non erat necessarius quando synodus congregabatur auctoritate Principis.

V. Ceterum ut concludam hoc caput, & ut præterea testator fiat auctoritas Regum in convocandis Conciliis, addam hoc loco epistolam Sigeberti Regis Austrasiorum scriptam circa annum sexcentisimum quinquagesimum ad Desiderium Episcopum Cadurcensem: in qua ei significat relatum sibi fuisse Wlfoledum Episcopum evocasse comprovinciales Episcopos ad Concilium in regno habendum, sed nullam ejuscemodi consilij mentionem fecisse apud Regem. Cupere se quidem, exemplo Regum decessorum suorum, observare canones ecclesiasticos; attamen ex procerum suorum consilio statuisse tolerandum non esse ut Episcopi sibi subjecti Concilium ullum in regno celebrent, quin prius ipse admoneatur. Quòd si ostendatur regie majestati congregationem illam utilem futuram, sive pro statu ecclesiastico, sive etiam pro regni utilitate, non denegaturum confessionem suam. Quapropter Desiderio suadet ne ad synodum illam accedat. Desiderius autem, cum Cadurcorum antistes esset, non pertinebat ad regnum Sigeberti; licet inter intimos esset ejus Principis, ut constat ex alia ejusdem Regis ad ipsum epistola. Wlfoledus verò, qui provinciæ suæ Episcopos convocaverat, Biturigum antistes erat, quorum metropoli contributa erat Divona Cadurcorum, & ad regnum Burgundiæ spectabat, cujus Rex tunc erat Clodoveus secundus. Istius autem Wlfoledi Episcopi Ecclesiæ Bituricensis subscriptio deprehenditur in Concilio Cabilonenfi quod anno DCL. Rex Clodoveus congregavit. Insolens

videri posset hujus Metropoli præsumptio, qui Episcopos suffraganeos suos extra provinciam suam evocavit synodali conventui interfuturos, nisi ratio habeatur canonum apostolicorum, Constantinopolitanorum, & Antiochenis, qui permittunt Episcopis unius provinciæ ad aliam transire, si licetis Metropolitanis, qui eorum ope indigeant, evocentur. Ex quibus id conficitur, Episcopum Bituricensis ab Episcopis regni Austrasiorum rogatum esse ut ad quandam civitatem conveniret, in qua synodus major haberi posset, existimantes ita licere fieri secundum Canones. Verum jam observavimus communicationem illam Episcoporum fuisse interruptam ob divisionem regnorum; cui præterea locus non erat, sicuti nec celebrationi Concilij nationalis unius regni, nisi jussio regia præcessisset. Vtriusque horum capitum probatio extat in epistola Sigeberti. Tamen, eo casu, prohibitio unius ab alio pendeat; id est, si Concilium Episcoporum unius regni haberi non possit, sequitur Episcopos alterius regni ad illud convenire non posse. Hæc sunt verba Sigeberti: *Licet nos statuta Canonum & ecclesiasticas regulas, sicut parentes nostri in Dei nomen conservarunt, ita & nos conservare optamus, tamen dum ad nostram antea notitiam non fuit perlatum, sic nobis cum nostris proceribus convenit, ut sine nostra scientia synodale Concilium in regno nostro non agatur, nec ad dictas Kal. Septembris nulla conjunctio Sacerdotum, ex his qui ad nostram ditionem pertinere noscuntur, non fiat. Postea verò opportuno tempore, si nobis antea denunciatur, utrum pro statu ecclesiastico, sive etiam pro qualibet rationabili conditione, conventio esse decreverit, non abnuimus; sic tamen, ut diximus, ut in nostri prius deferatur cognitionem.*

VI. Potestas illa convocandorum in Gallia Conciliorum, qua Summi Pontifices fruebantur, exigit ut paulò altius scrutemur eam quam pro eadem causa communicabant cum Episcopis Arelatenfis. Hilarus Papa, providens dissipationem Galliarum, earundemque in diversa regna sectionem, obstituras communicationi Episcoporum inter se, Leontio Arelatenfi Episcopo contulerat facultatem convocandi Concilia hujuscemodi ex totidem provinciis quot posset, ut supra vidimus. Eam Cæsario Arelatenfi continuavit Symmachus anno quingentesimo decimo quarto; cui præcepit invigilare rebus omnibus quæ ad religionem spectant, non solum in provinciis Galliarum, sed etiam in Hispaniensibus; quoniam ea tempestate provincia Arelatenfis, tamen esset intra Gallias, imperio parebat Regis

Epistola Sigeberti
ad Desiderium
Cadurcensem

Vile Epistola
Sigeberti
ad Desiderium